

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mostě – soud pro mládež rozhodl samosoudkyní Mgr. Ladou Veselou ve věci

nezletilého: [redacted], narozený [redacted]
toho času Výchovný ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče,
základní škola, střední škola a školní jídelna, Vítězství 70, 407 11 Děčín
zastoupený opatrovníci, advokátkou **Mgr. Ninou Svobodovou**
sídlem Moskevská 3336, 434 01 Most
a kolizním opatrovníkem **Statutární město Most, Magistrát města Mostu, OSPOD**

syna rodičů: [redacted], narozená [redacted]
bytem t [redacted]
adresa pro doručování [redacted]
[redacted] narozený [redacted] zemřelý [redacted]

za účasti
kurátora: **Statutární město Most, Magistrát města Mostu, OSPOD**
sídlem Radniční 1, 434 01 Most

a **Výchovný ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče,
základní škola, střední škola a školní jídelna, Vítězství 70, 407 11 Děčín**

o zrušení ochranné výchovy
o nařízení ústavní výchovy

takto:

- I.** Soud **zrušuje ochranou výchovu** uloženou nezl. [redacted], nar. [redacted],
rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 16. 1. 2020, č.j. 55 Rod 77/2019-21.

Za správnost vyhotovení Magdalena Hybrantová.

- II. Soud **nařizuje** nad nezl. [REDAKCE], nar. [REDAKCE], **ústavní výchovu**, a to do 16. 7. 2025.
- III. Nezl. [REDAKCE] se umíst'uje do zařízení Výchovný ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola, střední škola a školní jídelna, Děčín XXXII, Vítězství 70, jehož zřizovatelem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.
- IV. Matce se výživné nevyměřuje.
- V. Náklady řízení opatrovníka budou vyčísleny samostatným usnesením.
- VI. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Na návrh Okresního státního zastupitelství v Mostě byl Okresním soudem v Mostě dne 16. 1. 2020 pod č.j. 55 Rod 77/2019–21 vydán rozsudek, kterým bylo nezletilému podle § 93 odst. 1 písm. f) zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže (dále jen „ZSVM“), uloženo opatření ve formě ochranné výchovy. Rozsudek nabyl právní moci dne 26. 2. 2020. Ochranná výchova je vykonávána ve Výchovném ústavu, dětském domově se školou, středisku výchovné péče, základní škole, střední škole a školní jídelně, se sídlem Vítězství 70, 407 11 Děčín, který dne 22. 2. 2023 podal návrh na přeměnu ochranné výchovy na ústavní výchovu s odůvodněním, že nezletilý neměl od července 2022 žádné opatření ve výchově a většinou je hodnocen stupněm „vzorný“, kdy lze tedy předpokládat, že i bez omezení, kterému je podroben během výkonu ochranné výchovy, se bude chovat řádně.
 2. Podle stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 305/2014 nelze nezletilému dítěti ochrannou výchovu uloženou podle § 93 odst. 1 písm. f) ZSVM přeměnit na ústavní výchovu. V případě, že uložená ochranná výchova již splnila svůj účel, soud pro mládež ochrannou výchovu zruší a podle citovaného stanoviska může být rozhodnutí o zrušení ochranné výchovy spojeno s rozhodnutím o uložení ústavní výchovy. Důsledně tomuto zjištění soud z úřední povinnosti zahájil řízení o nařízení ústavní výchovy nad nezletilým.
 3. Matka, opatrovnice nezletilého i kurátor shodně navrhli, aby byla zrušena ochranná výchova a nařízena ústavní výchova.
 4. Matka v rámci účastnického výsledku uvedla, že si u [REDAKCE] poslední dobou všimla zlepšení, a vidí v jeho chování určitý posun. [REDAKCE] jezdil na dovolenky k babičce, protože bydlela v Azylovém domě, ale ona se s ním stýkala. V současné době bydlí u dcery, která žije s přítelem a s jejich dvěma dětmi v bytě o velikosti 2+1, kde má k dispozici pokoj. V současné době nemá podmínky pro převzetí [REDAKCE] do své péče. Myslela si, že [REDAKCE] bude chtít dělat kuchaře, ale on chce dělat zedníka. Pobírá sirotčí důchod na dceru [REDAKCE] ve výši přes 4 000 Kč, příspěvek na živobytí ve výši 5 400 Kč.
 5. Nezletilý v pohovoru uvedl, že za dobu, co je ve výchovném ústavu si toho hodně uvědomil, a myslí si, že ochranou výchovu už nepotřebuje. V ústavní výchově je jiný režim, jsou tam vycházky, větší kontakt s rodinou, a větší volnost, kdy může být s kluky na pokoji a povídat si. Byl útěkář, ale to už je dávno. K dotazu opatrovnice nezletilý uvedl, že dlouho uvažoval o tom, že půjde na kuchaře, ale když se řešily přihlášky, tak to změnil a napsal zedníka.
 6. Provedeným dokazováním má soud za prokázaný následující skutkový stav. Rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 16. 1. 2020 pod č.j. 55 Rod 77/2019–21, bylo nezletilému [REDAKCE] uloženo ochranné opatření ve formě ochranné výchovy, která je realizována ve Výchovném ústavu v Děčíně, pracoviště Boletice, skupina EPCHO (oddělení pro děti s extrémními poruchami chování, kdy na skupinu maximálně 6 chlapců dohlíží vždy 3 pedagogičti pracovníci). V průběhu roku 2021 a začátkem roku 2022 se nezletilý pravidelně dopouštěl útěků ze zařízení, kdy se nevracel z povolených pobytů od rodičů či od babičky. Okresním soudem v Děčíně
- Za správnost vyhotovení Magdalena Hybrantová.

byla na základě rozsudku č.j. [REDAKCE], ze dne 24. 2. 2022 nezletilému z důvodů maření výkonu úředního rozhodnutí (jednalo se o dlouhodobý útěk, kterého se nezletilý dopustil dne 15. 7. 2021, na útěku se ničeho nedopustil a do zařízení se vrátil sám dne 2. 12. 2021, a nad svým jednáním projevil lítost) uložena výchovná povinnost, a to vykonání společensky prospěšné činnosti ve prospěch zařízení ve výměře 20 hodin. Nezletilý společensky prospěšnou činnost vykonal v plném rozsahu. Dne 7. 7. 2022 Okresní soud v Děčíně rozsudkem č.j. [REDAKCE] uložil nezletilému opět z důvodu maření výkonu úředního rozhodnutí (v tomto případě se jednalo o útěk ze dne 16. 1. 2022, kdy se nezletilý opět nevrátil z povoleného pobytu od rodičů, přičemž dne 1. 2. 2022 byl zadržen hlídkou Policie ČR/Ústí nad Labem a byl převezen zpět do zařízení, nezletilý opět nad svým chováním projevil lítost) opatření, a to napomenutí s výstrahou. V dubnu 2022 proběhl pobyt nezletilého v domácnosti rodičů v době velikonočních prázdnin, kdy nezletilý se do zařízení vrátil ve stanoveném čase a termínu, byl však pozitivně testován na omamné psychotropní látky (marihuana). Z tohoto důvodu proběhl další pobyt u rodičů až na konci května 2022 (od 20. 5. 2022 do 22. 5. 2022), kdy byl nezletilému umožněn víkendový pobyt, přičemž nezletilého dne 21. 5. 2022 zajistila opět hlídka Policie ČR/Ústí nad Labem v podnapilém stavu a s viditelným zraněním. Nezletilý byl ošetřen v nemocnici, ze které následně utekl. Hlídka policie ho ještě téhož dne zadržela a předala zpět do zařízení. Zároveň bylo Policii ČR řešeno neohlášení skutečnosti, že se nezletilý nevrátil z vycházky ve stanovený čas (pobyt přes noc mimo domov). Rodiče v té době shodně uváděli, že je nezletilý zklamal, a že budou přemýšlet, zda budou žádat o pobyt v době letních prázdnin. Matka o propustku v době letních prázdnin požádala dne 26. 7. 2022. Dne 29. 6. 2022 nezletilému náhle zemřel otec. Z tohoto důvodu mu byla povolena mimořádná propustka v domácnosti matky od 29. 6. 2022 do 6. 7. 2022, kdy se z propustky vrátil včas a ve stanoveném termínu. Dne 7. 7. 2022 se účastnil soudního jednání u Okresního soudu v Děčíně ve výše uvedené věci. Následně proběhly pobyty v domácnosti matky v termínech od 8. 7. 2022 – 22. 7. 2022, 27. 7. 2022 – 9. 8. 2022, 10. 8. 2022 – 23. 8. 2022 a 24. 8. 2022 – 31. 8. 2022, přičemž rodina byla v průběhu prázdnin v kontaktu s kurátorkou, proběhlo šetření v domácnosti a nezletilý se opakovaně dostavoval na domluvené pohovory. Vzhledem k tomu, že bylo kurátorkou vyhodnoceno, že pobyt v domácnosti probíhá bez problémů, nezletilý dodržuje pravidla nastavená v domácnosti a matka dohlíží na trávení volného času nezletilého, byl pobyt opakovaně prodlužován. Od září 2022 do prosince 2022 probíhaly v domácnosti matky pravidelné víkendové pobyty včetně prázdninových pobytů (podzimní prázdniny, vánoční prázdniny), kdy všechny pobyty proběhly bez problémů, nezletilý se z pobytů vracel včas a ve stanovených termínech, a nebyl pozitivně testován na přítomnost psychotropních látek. V době pobytů nejevil známky závadové chování. Chování nezletilého je v současné době pozitivně hodnoceno i pracovníky zařízení, nezletilý respektuje autority a zadané úkoly plní. Své chování si hlídá, do konfliktů se nezapojuje, a s ostatními chlapci dokáže spolupracovat. Rád se zapojuje do činnosti skupiny, má rád výtvarné činnosti a ruční práce. Rád a pravidla respektuje a dodržuje. Nezletilý je žákem osmé třídy základní školy, a v tomto školním roce ukončí povinnou školní docházku. Ve škole je jeho chování dobré, nevyrušuje, není drzý, ale je velice pasivní a pomalý. Má podanou přihlášku na učební obor zedník, a studium by měl absolvovat v rámci zařízení. Nezletilý se po úmrtí otce potýkal s psychickými problémy (depresivní stavy), a v rámci zařízení mu byla zajištěna odborná pomoc. V současné době je nezletilý medikován. V posledním období došlo u nezletilého k výraznému zlepšení v jeho chování, a především v přístupu k dodržování pravidel, nyní tráví hodně času s rodinou, vyčítá si promarněný čas, který mohl trávit s otcem. Matce se v době propustek snažil pomáhat a pozitivně působit na svoji mladší sestru. Matka i přes podporu OSPOD zatím nevyřídila přiznání sirotčího důchodu pro nezletilého. Matka je v evidenci úřadu práce a pobírá dávky státní sociální podpory a hmotné nouze. Je příjemkyní sirotčího důchodu, který byl přiznán nezletilé [REDAKCE]. Bydlí u dcery, která žije s přítelem a s jejich dvěma dětmi v bytě o velikosti 2+1, kde má k dispozici pokoj. Nemovitost ani automobil nevlastní. V současné době nemá podmínky pro převzetí [REDAKCE] do své péče.

7. Podle § 971 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o.z.“) jsou-li výchova dítěte nebo jeho tělesný, rozumový či duševní stav, anebo jeho řádný vývoj vážně ohroženy nebo narušeny do té míry, že je to v rozporu se zájmem dítěte, anebo jsou-li tu vážné důvody, pro které rodiče dítěte nemohou jeho výchovu zabezpečit, může soud jako nezbytné opatření také nařídit ústavní výchovu. Učiní tak zejména tehdy, kdy dříve učiněná opatření nevedla k nápravě. Soud přitom vždy zvažuje, zda není na místě dát přednost svěřením dítěte do péče fyzické osoby. Podle odst. 4 téhož ustanovení soud v rozhodnutí, kterým nařizuje ústavní výchovu, označí zařízení, do kterého má být dítě umístěno. Přitom přihlédne k zájmům dítěte a k vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Soud dbá na umístění dítěte co nejbližší bydlišti rodičů nebo jiných osob dítěti blízkých. To platí i tehdy, rozhoduje-li soud o přemístění dítěte do jiného zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Podle § 972 odst. 1 o.z. lze ústavní výchovu nařídit nejdéle na dobu tří let. Ústavní výchovu lze před uplynutím tří let od jejího nařízení prodloužit, jestliže důvody pro nařízení ústavní výchovy stále trvají. Trvání ústavní výchovy lze prodloužit opakovaně, vždy však nejdéle na dobu tří let. Po dobu, než soud rozhodne o zrušení nebo o prodloužení ústavní výchovy, dítě zůstává v ústavní výchově, i když už uběhla doba dříve rozhodnutím soudu stanovená. Podle odst. 2 téhož ustanovení pominou-li důvody, pro které byla ústavní výchova nařízena, nebo je-li možné zajistit dítěti jinou než ústavní péči, soud neprodleně ústavní výchovu zruší a zároveň rozhodne podle okolností o tom, komu bude napříště dítě svěřeno do péče. Podle § 974 o.z. může soud z důležitých důvodů ústavní výchovu prodloužit až o jeden rok po dosažení zletilosti. Podle § 975 o.z. rozhodne-li soud o umístění dítěte do ústavní nebo ochranné výchovy, upraví také rozsah vyživovací povinnosti rodičů.
8. Podle § 911 o.z. lze výživné přiznat, jestliže oprávněný není schopen sám se živit. Podle § 913 odst. 1, odst. 2 o.z. pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, případně zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlédnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlédne se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost. Podle § 915 odst. 1 o.z. životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte. Podle § 921 o.z. se výživné plní v pravidelných dávkách a je splatné vždy na měsíc dopředu, ledaže soud rozhodl jinak nebo se osoba výživou povinná dohodla s osobou oprávněnou jinak. Podle § 922 odst. 1 o.z. výživné lze přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení; u výživného pro děti i za dobu nejdéle tří let zpět od tohoto dne. Podle § 923 odst. 1 o.z. změní-li se poměry, může soud změnit dohodu a rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti.
9. Na základě shora popsaného skutkového stavu za použití shora citovaných zákonných ustanovení a v souladu se stanoviskem trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 305/2014 dospěl soud k závěru, že zrušení ochranné výchovy nad nezletilým [REDAKCE] je na místě, když nezletilý v současné době nepáchá trestnou činnost, došlo k výraznému zlepšení jeho chování a náhledu na své činy v minulosti, přesto je i nadále potřeba tyto postoje upevňovat, aby je byl nezletilý schopen dlouhodobě udržet. Pevné mantinely, jasně nastavená pravidla a důsledný přístup v současné době může nezletilému zajistit ústavní zařízení, jelikož v rodině není nikdo, kdo by byl schopen vykonávat nad nezletilým náležitý dohled, který potřebuje, neboť má snahu nastavená pravidla obcházet. Za takového stavu je ohrožen jeho řádný vývoj a výchova a nezbývá než nad nezletilým nařídit ústavní výchovu, kde bude mít nezletilý režim, který mu umožní, aby dokončil jak povinnou školní docházku, tak se vyučil zedníkem, což je v rámci zařízení možné. Nařízení ústavní výchovy je tak v zájmu nezletilého, a zabrání mu v případném dalším protiprávním jednání a zahálčivém životě. Ostatně s uvedeným uspořádáním souhlasili matka, kurátor i opatrovnice nezletilého. Ústavní výchova byla nařízena na maximálně možnou dobu, tj. do zletilosti [REDAKCE], s ohledem na důvody, které k jejímu nařízení vedly. Se zřetelem na finanční situaci matky soud matce výživné
- Za správnost vyhotovení Magdalena Hybrantová.

nevyměřil, neboť tato je zcela nemajetná a je řešena dávkami státní sociální podpory a dávkami pomoci v hmotné nouzi.

10. Za účast u soudního jednání dne 20. 4. 2023 byly opatrovnici nezletilého, advokátce Mgr. Nině Svobodové přiznány náklady řízení, jejichž výše bude určena v samostatném usnesení.
11. O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 23 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, dle něhož bylo-li možné zahájit řízení i bez návrhu a v řízení ve statusových věcech manželských a partnerských, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení podle výsledku řízení. Náhradu nákladů řízení lze přiznat, odůvodňují-li to okolnosti případu, které však soud v daném případě neshledal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem prostřednictvím Okresního soudu v Mostě.

Právo odvolání nepřísluší tomu, kdo se jej vzdal.

Most 20. dubna 2023

Mgr. Lada Veselá v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení Magdalena Hybrantová.